

Радмила Лазић

ОНО ШТО ЗВАХ ЉУБАВ

M
Vukotić
Media

новембар, 2018.

Радмила Лазих

ОНО ШТО ЗВАХ ЉУБАВ

*Љубав, љубав, кроз моје срце као масило у најдебњем
фломасиџеру, црно што се премеће у речи*

Дајан Вакоски

Драга читатељко и драги читаоче,

Вероватно си прочитала/прочитао многе љубавне песме мртвих песника, а можда и покоју од савременика. Неке од њих, не сумњам, волиш, а неке знаш и напамет. Верујем такође да се твоја осећања као и сазнања мењају с временом па тако и однос према поезији.

Сматрам да је начин љубавног изрицања параметар који одређује пулс и сензибилитет једног доба и његова стремљења. Како живимо у дигиталној ери и времену тријумфа технологије, дошло је до велике осеке у духовној сфери и у испољавању емоција. Љубавно осећање сматра се превазиђеним и анахроним, као какав старији модел аутомобила или ајфона. Та чињеница не само да је погодила појединце већ и савремену уметност, пре свих књижевност, односно поезију.

Изгубивши неоромантичарски ореол, љубав није задобила други, није трансцендирала, већ је постала инстант-љубав, гола лутка у излогу. Одрекли су је се и они који су је већма уздизали, песници. Заменивши је оним песничким парадигмама које сваку емоционалност сматрају нижеразредном. У томе су им припомогли књижевни критичари који су све друге мотивске и тематске песничке врсте више вредновали, посебно ценећи дискурзивни говор „ни о чему“. Бежећи од патетике и сентименталности, као и од свечаног и узвишеног тона којим су наши славни претходници певали љубав, савремени песници нису пронашли нове песничке парадигме, нове начине изражавања који би били одговор

времену и промењеном савременом сензибилитету, те су се одлучили за аскезу и угасили своја срца као лампу пред спавање.

Отуда овај мој избор сопствене љубавне поезије или боље рећи, поезије О љубави, њеним стањима и чиновима, који предствљају *Све моје Егене, сав мој Хаг*, како гласи један мој стих.

Сматрам да је *шошографија љубавног дискурса* непресушна, и неискоришћена, територија која располаже спектром различитих осећања, доживљаја и расположења. Љубав није само тренутак усхићења, и опсена вољеним бићем, она је Бивање. Јединствена могућност да изађемо из себе и да постојимо и у Другом. Она јесте врт жудње и ужитака, радост сусрета два бића која су се препознала у заједничкој жудњи вољења, али је и стална борба са *љубавним ушварам* (стрепњом, неспокојством, страхом од губитка, сумњом, патњом, љубомором, али и осећајем засићења, прељубом, хлађењем срца, одумирањем љубави, патњом због растанка или олакшањем и блаженством одласка). Љубав није само сентимент већ и либидална жеља. Љубавно стање и љубавна ситуација су промењиве категорије које чине љубавни живот узбудљивим и неизвесним, јер *постојаност у љубави је вечити несталност* (Ла Рошфруко). Све те скале осећања и бивања могу бити опеване. Љубавни говор је увек *говор одсућности* (Ролан Барт). Одсутност може исказати само онај који остаје. Зато се љубав не пише у презенту, она је сећање на љубав. Наравно, песму не чини само садржај, већ и форма, начин на који је нешто изречено, која поетичка средства користи песник, како је пласирана поетичка истина, односно колико је песма уверљива и убедљива. Да ли вас (нас) песма дира или пак

оставља равнодушним процењују читаоци поезије, она *ојромна мањина*, за коју пишемо.

Дошло је време за редефинисање категорије љубавне поезије. Љубав као идеализујући облик чежње и обожавања превазиђен је модел певања прошлих времена. Ново време тражи да се љубав и љубавни односи демаскирају, тако што ће се проговорити о ововременој љубави у свим њеним појавним, чулним, телесним, стварносним облицима, па и оним тамним, у којима се такође објављује. Ушкопљенички ерос, одрицање од чулног и путеног, осакаћује виталистички дух поезије. Ерос треба пустити да дела у свим правцима, кроз пародију, сатиру, хумор, иронију – како су то чинили антички песници – а не само кроз национално канонизоване књижевне калупе у које се љубав полаже као у саркофаг. Говорити о ономе о чему се иначе ћути једна је од битних поетичких тачака моје поезије. То сигурно није оно што се увија у целофан и веже украсном машницом, нити је то оно што прија малограђанском уху, али смисао писања је у откривању а не у скривању истина. А истине обично нису куртоазне, молим лепо.

Радмила Лазих

МОЈА ИТАКА

МОЈА ИТАКА

Љубави, мењала си маске
Удаљавала се и приближавала
Као Итака

Прилазила ми
На врховима прстију

Гомилала се као снегови
Отапала исто тако

Бежала си предамном као тетреб
Лежала као заклана јаребица

Завлачила си се по ћошковима
Свитала са зором

Хулила си
И у молитву склапала руке

Свеједнако носила си кринку

Право твоје лице угледах јутрос
На јастуку
Са удубљењем од главе
Која не беше ту

20 СТИХОВА О РАДОВАЊУ

*Р*адује ме поглед унатраг

Сова са очима из шумске мрклине
 Јелен истрчао на пропланак
 Чамац што сече воду
 Талас одбачен од морског гребена
 Шуштаво лишће под ногама
 Жарач којим растерујем пепео

И одећа крај кревета
 Као са наранџи скинута кора
 И буђење крај драгог тела
 И песма која је завијање вукова
 И песма која је јутро на прозорима

И мале жишке испод пепела
 Трг Ст. Аугустина и оних двоје
 Што се виде кроз стакло кафеа
 Као кроз воду што се таласа

Како седе једно наспрам другог
 Са срцима стиснутим
 И згужваним као марамице
 У дну џепова.

ПРИЗОР С ЛАВОМ

*У*з мојих шума изронивши,
 Тапкајући шапама,
 Гривом тресући,
 Протегао се у мени
 Са својих 186 cm.

Пажљиво разгледајући
 Околину,
 Издигнуте главе,
 Наћуљених ушију,
 Раширених ноздрва,
 Затегнутих тетива,
 Сав претворен у чула.

Спреман на скок.
 Као један из низа
 Архајских лавова
 На Делосу,
 Што гледају у рушевине
 Храмова и ризница,
 Отворених чељусти
 (или уста).